

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Barometer van de Informatiemaatschappij in België (2013)

Dit artikel belicht de opmerkelijke onderwerpen van de editie 2013 ([NL](#) & [FR](#)) van de Barometer van de Informatiemaatschappij in België.

Voor meer informatie

Publicatie ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): verslag (102 blz.) [NL](#) & [FR](#) + presentatie (36 blz.) [NL](#) & [FR](#).

Waarom een Barometer van de Informatiemaatschappij?

Context

In het kader van een steeds sterkere economische mededinging op internationaal vlak is het van belang dat Europa in het algemeen, en ons land in het bijzonder, de kansen die de digitale economie en de informatiemaatschappij bieden, ten volle benutten. Vanuit dit standpunt stelde de Commissie in 2010 een strategie voor, de “Digital Agenda for Europe” (DAE). Dit zeer ambitieuze plan¹ voorziet in 101 acties, onderverdeeld in acht essentiële domeinen en omvat een lijst met specifieke cijfermatige doelstellingen. Inzake elektronische handel bijvoorbeeld, zou 50 % van de Europese bevolking tegen 2015 online aankopen moeten doen. In deze context publiceert de FOD Economie, en meer bepaald de Algemene Directie van Telecommunicatie en Informatiemaatschappij, elk jaar een globale barometer van de informatiemaatschappij.

Voor meer informatie

Publicaties ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (vorige edities): 2012 ([NL](#) & [FR](#)), 2011 ([NL](#) & [FR](#)), 2010 ([NL](#) & [FR](#)).

Digital Agenda for Europe (DAE)

[Mededeling](#) “Een digitale agenda voor Europa” (Pdf-formaat: [NL](#), [FR](#), [DE](#), [EN](#), ...).

[Portaalsite](#) DAE (in het Engels).

[Video](#) “Europe Digital Driven”.

¹ Een digitale agenda voor Europa, COM(2010) 245 definitief/2.

Inhoud en doelstellingen

De barometer bevat indicatoren die opgesplitst zijn in negen rubrieken: huishoudens en individuen, ondernemingen, e-commerce, e-government, veiligheid, e-skills, telecommunicatie en infrastructuur, ICT-sector, internationale vergelijking. De resultaten van België worden voor de meeste indicatoren vergeleken met het Europese gemiddelde (EU27), en de cijfermatige doelstellingen van de DAE. Wat de rubriek “internationale vergelijking” betreft, wordt de positie van ons land binnen de OESO-zone weergegeven.

Barometer 2013

Huishoudens en individuen (van 16 tot 74 jaar)

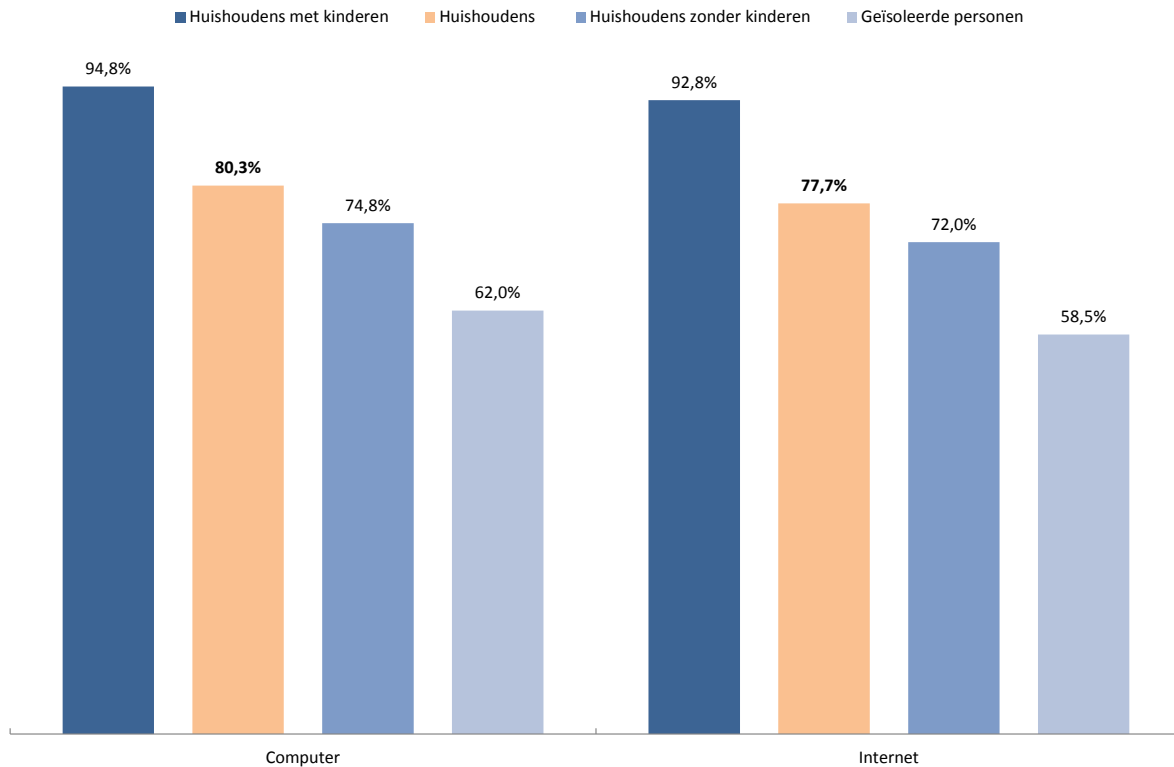
Elk jaar voert de Algemene Directie van Statistiek en Economische informatie [een enquête uit naar het ICT-gebruik bij huishoudens](#). Het doel van de gegevensverzameling bij huishoudens en individuen² is het opstellen van internationaal vergelijkbare statistische indicatoren.

77,7 % van de in België gevestigde huishoudens beschikt over een internetverbinding (tegenover 76,5 % in 2011). Bij huishoudens met kinderen stijgt dit percentage zelfs tot 92,8 %. De computer wordt nog steeds het meest gebruikt om te surfen. Het gebruik van smartphones of tablets kende het afgelopen jaar echter een sterke groei.

2 Eurostat schrijft voor dat de enquête naar huishoudens alle huishoudens moet ondervragen waarvan er minstens één lid tussen 16 en 74 jaar oud is. De enquête naar individuen richt zich op alle personen tussen 16 en 74 jaar. Eurostat biedt de lidstaten bovendien de mogelijkheid om afzonderlijke gegevens voor andere leeftijdscategorieën te verzamelen, te weten personen van 15 jaar of jonger en van 75 jaar of ouder. België maakt echter geen gebruik van deze mogelijkheid.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Figuur 1. Beschikbaarheid van de computer en het internet in de huishoudens, naargelang de samenstelling van het huishouden (% huishoudens)

Bron: ICT-enquête huishoudens en individuen (2012), FOD Economie - AD Statistiek en Economische Informatie.

62,3 % van de Belgische huishoudens die over een internetverbinding beschikken, maakt gebruik van een DSL-lijn³. Op de tweede plaats vinden we de breedbandverbinding via de kabel terug (33,9 %). Het type internetaansluiting dat het voorbije jaar de sterkste groei kende, is echter de draadloze breedbandverbinding: hiervoor noteren we een stijging van maar liefst 4,7 procentpunt.

Meer dan drie vierde (77,7 %) van de Belgen is ten minste één keer per week op het internet aangesloten. In Europa bedraagt het wekelijkse gemiddelde slechts 69,2 %. Het verhogen van de gebruiksfrequentie van het internet is een sleutel-doelstelling van de DAE. De Europese doelstelling beoogt een stijging van het regelmatige gebruik van het internet tot 75 % van de hele bevolking tegen 2015. Deze doelstelling wordt door ons land al overtuigend gehaald.

³ Digital Subscriber Line.

Een andere uitdaging van de digitalisering van Europa betreft de groep van personen die behoren tot de zogeheten “achtergestelde bevolking⁴”. Concreet beoogt de doelstelling dat tegen 2015 60 % van de achtergestelde bevolking regelmatig internet gebruikt. In 2012 gebruikte in België 64,3 % van de achtergestelde bevolking regelmatig het internet, waardoor deze doelstelling van de DAE in ons land al gehaald is.

In België is de digitale kloof tussen 2006 en 2012 met 54 % verminderd. Slechts 15 % van de Belgen tussen 16 en 74 jaar oud had in 2012 nog nooit gebruik gemaakt van het internet, tegenover 23 % van de Europeanen. De doelstelling van de DAE om de digitale kloof tot 15% te verminderen, wordt in ons land dus juist gehaald.

De digitale kloof is ongelijk verdeeld over de verschillende leeftijdscategorieën van de bevolking. Ook al is ze bij de jongste bevolking bijna verdwenen (2 % bij de 16-24 jarigen), ze treft nog meer dan de helft van de senioren (51 % bij de 65-74 jarigen). De leeftijd blijft dus een discriminerende factor.

Voor meer informatie

Publicatie ([website FOD Economie](#))

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “[Huishoudens en individuen](#)” (p. 6-15).

Statistieken ([website FOD Economie](#))

ICT-enquête huishoudens en individuen in België: [indicatoren](#) (2005-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

Statistieken ([portaalsite Eurostat](#))

De informatiemaatschappij in de EU: [databanken](#), [methodologie](#), [metadata](#).

⁴ De achtergestelde categorieën omvatten de individuen die ten minste aan één van de volgende criteria beantwoorden: tussen 55 en 74 jaar oud zijn, laaggeschoold zijn, niet op de arbeidsmarkt actief zijn (werkloos, niet werkzaam, gepensioneerd).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Ondernemingen (ten minste 10 werknemers)

Elk jaar voert de Algemene Directie van Statistiek en Economische Informatie een [enquête uit naar het ICT-gebruik bij ondernemingen](#). Om de gegevens op Europees niveau te kunnen vergelijken, omvatten de cijfers die opgenomen zijn in dit hoofdstuk (en in de Barometer) geen gegevens van mini-ondernemingen (5 tot 9 werknemers)⁵.

Bijna alle Belgische ondernemingen gebruiken computers (97,9 %) en hebben een internetverbinding (96,7 %).

Snelle breedbandverbindingen kennen een echte doorbraak in onze ondernemingen: 34 % van de ondernemingen gebruikt snelle breedbandverbindingen (≥ 30 Mbps), en 12,3 % ultrasnelle breedbandverbindingen (≥ 100 Mbps), tegenover respectievelijk 16,8 % en 6,5 % op Europees niveau. Belgische ondernemingen gebruiken daarentegen minder vaak mobiele breedbandinternetverbindingen (35,5 %) dan hun Europese concurrenten (49,4 %).

Het eerste doel van elektronische verwerking is, zodra een bestelling is binnengekomen, ze te integreren in de boekhouding. Deze elektronische informatie-uitwisseling komt vaker voor bij Belgische bedrijven dan bij de gemiddelde Europese onderneming.

Bijna drie op de tien Belgische ondernemingen (29,6 %) ontvangt bestellingen via een EDI-platform⁶. Dit aantal ligt echter veel lager bij de kleinere bedrijven.

Tabel 1. Ondernemingen die bestellingen ontvangen hebben via het EDI-berichttype (% ondernemingen)

	Ondernemingen (≥ 10 personen)	Grote (≥ 250 personen)	Middelgrote (50-249 personen)	Kleine (10-49 personen)
BE	9,2 %	29,6 %	20,7 %	6,6 %
EU27	6,3 %	26,0 %	12,3 %	4,7 %

Bron: ICT-enquête ondernemingen (2012), FOD Economie – AD Statistiek en Economische Informatie, Eurostat.

⁵ Wie geïnteresseerd is, kan de resultaten raadplegen per [grootteklasse](#) onder de rubriek “Statistieken & Analyses > Statistieken & Cijfers > Economie > Ondernemingen > ICT-gebruik” op de website van de FOD Economie (<http://economie.fgov.be>).

⁶ Electronic Data Interchange.

Voor meer informatie

Publicatie ([website FOD Economie](#))

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “Ondernemingen” (p. 16-23).

Statistieken ([website FOD Economie](#))

ICT-enquête ondernemingen in België: [indicatoren](#) (2011-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

Statistieken ([portaalsite Eurostat](#))

De informatiemaatschappij in de EU: [databanken](#), [methodologie](#), [metagegevens](#).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

E-commerce

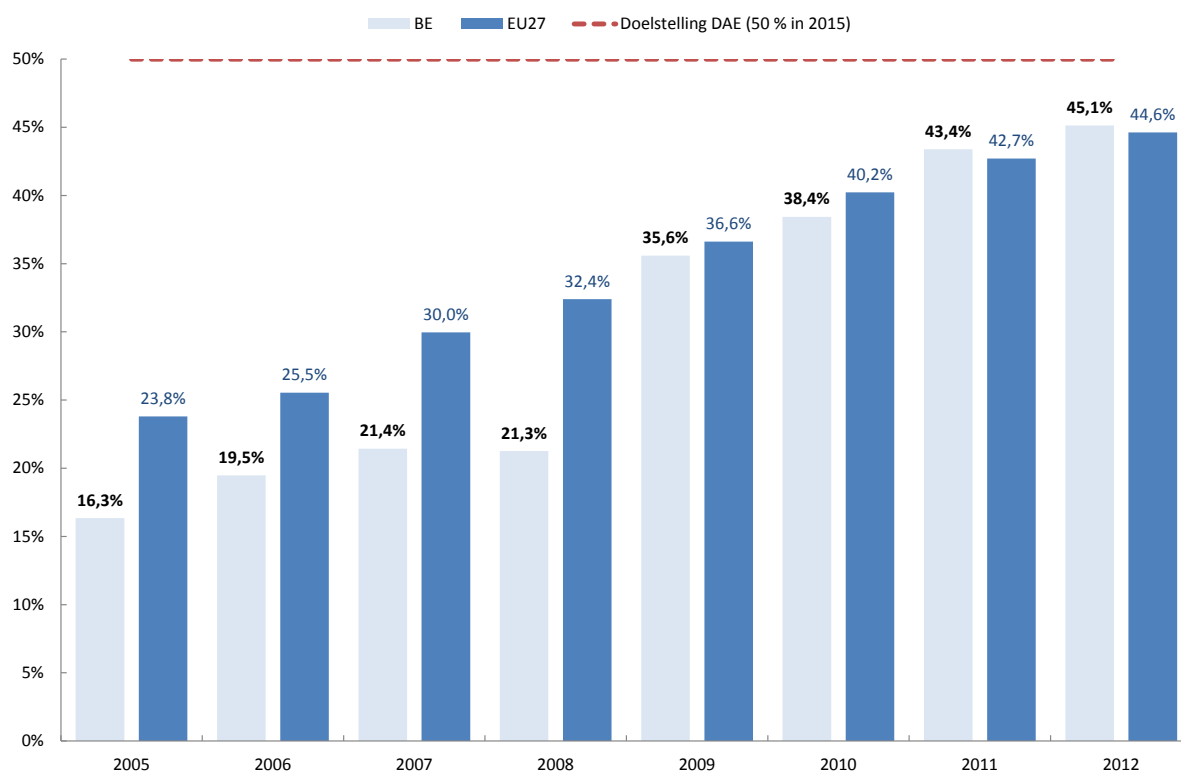
Wat de consumenten betreft, heeft 45,1 % van de Belgen tijdens de laatste twaalf maanden (een) online aankoop(en) verricht. Dat is bijna 2 procentpunten meer dan het jaar voordien.

Ook al ligt het Belgische resultaat iets hoger dan het Europese gemiddelde (44,6 %), België heeft de doelstelling⁷ van de DAE van 50 % tegen 2015 nog niet gehaald.

De top vijf categorieën van goederen en diensten die de Belgische internetgebruikers online bestellen, zijn: reizen of vakantieverblijven (50,1 %); toeristische verblijven (41,8 %); tickets voor evenementen (40,2 %); kleding (35,6 %); uitgaven verbonden aan reizen⁸ (29,5 %).

25,1 % van de Belgen heeft de afgelopen twaalf maanden ten minste één online aankoop gedaan bij een verkoper uit een ander Europees land. Hierdoor scoort ons land heel wat beter dan het Europese gemiddelde, dat zich rond 10,6 % situeert. België voldoet dus al aan de doelstelling⁹ van 20 % van de DAE.

Figuur 2. Laatste online bestelling gedurende de laatste twaalf maanden (% individuen)

Bron: ICT-enquête huishoudens en individuen (2005-2012), Eurostat.

⁷ Op dit ogenblik voldoen slechts 8 Europese lidstaten aan dit criterium.

⁸ Zoals het aankopen van vliegtickets of het huren van wagens.

⁹ Ons land maakt dus deel uit van de acht Europese lidstaten die deze doelstelling al hebben gehaald.

14 % van de omzet van de Belgische ondernemingen is afkomstig van elektronische handel. In ons land wordt deze score omhoog getrokken door het groot aantal middelgrote ondernemingen (50-249 werknemers) dat deze mogelijkheid biedt.

Tabel 2. Percentage van de totale omzet dat gerealiseerd wordt door e-commerce (% omzet)

	Ondernemingen (≥ 10 personen)	Grote (≥ 250 personen)	Middelgrote (50-249 personen)	Kleine (10-49 personen)
BE	14,0 %	15,2 %	20,7 %	5,3 %
EU27	14,6 %	20,7 %	10,7 %	4,7 %

Bron: ICT-enquête ondernemingen (2012), FOD Economie – AD Statistiek en Economische Informatie, Eurostat.

Wat betreft de online aan- en verkopen via informaticanetwerken¹⁰ (websites¹¹ of EDI-platform¹²), heeft respectievelijk 22,9 % en bijna 23,6 % van de Belgische ondernemingen e-aankopen en e-verkopen verricht. Op Europees niveau bedragen deze percentages respectievelijk 33,7 % (e-aankopen) en 16,1 % (e-verkopen). De DAE heeft de volgende doelstelling voor kmo's (10 tot 249 werknemers) vastgelegd: tegen 2015 moet 33 % van de kmo's online aankopen/verkopen. In 2012 hadden de Belgische kmo's de doelstelling (33 %) nog niet gehaald, noch voor online aankopen, noch voor online verkopen. Op Europees niveau zijn er nog maar drie landen¹³ die de aankoopdoelstelling hebben bereikt, en geen enkel land van de EU27 heeft de verkoopdoelstelling gehaald.

¹⁰ Een e-commerce-transactie is de verkoop of aankoop van goederen of diensten via een computernetwerk en via methodes die specifiek ontworpen werden voor het ontvangen of plaatsen van bestellingen. De goederen en diensten worden besteld via deze methodes, maar de betaling en uiteindelijke levering van de goederen en diensten hoeven niet online te gebeuren. Bij e-commerce-transacties tellen bestellingen via met de hand ingevoerde e-mailberichten niet mee.

¹¹ Online aankopen en -verkopen op websites is de aan- of verkoop via een onlinewinkel (webshop) of via webformulieren op de website of het extranet van de onderneming, ongeacht de internettoegang (computer, laptop, mobiele telefoon, ...).

¹² EDI-aankoop of -verkoop is een aankoop/verkoop via EDI-berichten, met andere woorden een bericht in een overeengekomen of standaardformaat dat automatische verwerking mogelijk maakt (bijvoorbeeld EDIFACT, UBL, XML, enz.) zonder dat de afzonderlijke berichten met de hand hoeven te worden ingevoerd.

¹³ Ierland, Tsjechië en Finland.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Voor meer informatie

Publicatie ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “E-commerce” (p. 24-31).

Statistieken ([website](#) FOD Economie)

ICT-enquête huishoudens en individuen in België: [indicatoren](#) (2005-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

ICT-enquête ondernemingen in België: [indicatoren](#) (2011-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

Statistieken ([portalsite](#) Eurostat)

De informatiemaatschappij in de EU: [databanken](#), [methodologie](#), [metadata](#).

E-government

De online administratie evolueert van jaar tot jaar. Zo werd bijvoorbeeld 65 % van de belastingaangiften van natuurlijke personen elektronisch verzonden in 2012, tegenover 51 % twee jaar eerder.

Eén Belg op twee heeft de laatste twaalf maanden virtueel contact gehad met de administratie. Steeds meer burgers sturen via internet ingevulde formulieren naar de administratie. Hun aandeel is gestegen naar vrijwel drie Belgen op tien in 2012, terwijl dit amper iets meer dan één Belg op twee was in 2008. Dankzij deze resultaten heeft ons land de twee doelstellingen van de DAE voor 2015 inzake online administratie gehaald: 50 % van de burgers moet deze diensten gebruiken en meer dan de helft van hen (25 %) moet ingevulde formulieren terugsturen.

77 % van de Belgische ondernemingen raadpleegde in 2012 de website van de overheidsdiensten om informatie te verkrijgen. Meer dan zeven Belgische ondernemingen op tien stuurden via elektronische weg formulieren terug naar de administraties. Niettemin varieert het gebruik naargelang de grootte van de ondernemingen, het verschil belooft immers 20 procentpunten tussen de grote ondernemingen enerzijds en de kleine ondernemingen anderzijds.

Voor meer informatie

Publicatie ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “E-government” (p. 32-39).

Statistieken ([website](#) FOD Economie)

ICT-enquête huishoudens en individuen in België: [indicatoren](#) (2005-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

ICT-enquête ondernemingen in België: [indicatoren](#) (2011-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

Statistieken ([portaalsite](#) Eurostat)

De informatiemaatschappij in de EU: [databanken](#), [methodologie](#), [metadata](#).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Veiligheid

Uit een onderzoek¹⁴ naar de internetveiligheid blijkt dat zes op tien Belgen in 2012 met cybercriminaliteit werden geconfronteerd. 49 % van de Belgen is bezorgd tot heel bezorgd over zijn online veiligheid, en 73 % van de ondervraagde Belgen maakt zich zorgen om valse (bank)websites die paswoorden of kredietkaartnummers stelen. In het algemeen willen de Belgen beter geïnformeerd worden over internetveiligheid: de helft van de respondenten vindt dat er een gebrek aan centrale websites over internetgevaren is, en zeven op tien Belgen zijn van mening dat de overheid de bevolking beter moet informeren over de mogelijke gevaren. In 2012 werd een zorgwekkende toename van incidenten en van bepaalde types inbreuken in de digitale wereld vastgesteld. Zo heeft eCops¹⁵ een stijging van 30 % van de klachten inzake misdrijven (op of via het internet) geregistreerd. Het “Federaal Cyber Emergency Team”¹⁶ (CERT.be) ontving bovendien 33 % meer meldingen van veiligheidsincidenten. Vooral de [statistische gegevens](#) van de Federale Politie tonen een stijging¹⁷ aan van 158 % van de online fraude-inbreuken in één jaar tijd.

Voor meer informatie

Publicatie ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “Veiligheid” (p. 40-45).

Persbericht ([website](#) Federaal Cyber Emergency Team, CERT.be)

[Bekendmaking](#) van de resultaten van een studie over online veiligheid.

Publicatie ([website](#) Federale Politie)

[Politiële criminaliteitsstatistieken \(2000 – 1^e semester 2012\)](#)

¹⁴ [Online onderzoek](#) naar internetbeveiliging (2012), het Federaal Cyber Emergency Team, [CERT.be](#).

¹⁵ eCops is het Belgisch online meldpunt waar de internetgebruiker terecht kan voor misdrijven met betrekking tot België, die op of via het internet worden begaan.

¹⁶ Het CERT werd in 2009 opgericht en wordt beheerd door Belnet, het Belgisch nationaal onderzoeksnetwerk in opdracht van de Federale Overheidsdienst Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict). Belnet beheert het nationaal onderzoeksnetwerk voor Belgische universiteiten, (hoge)scholen, onderzoekscentra en overheidsdiensten. Belnet heeft zijn eigen CERT tamelijk vroeg opgericht om zijn netwerk te controleren en zijn klanten te informeren. Vóór de oprichting van [CERT.be](#), was het CERT van Belnet “de facto” het internationale contactpunt voor alle vragen omtrent veiligheid op de Belgische netwerken.

¹⁷ Deze spectaculaire stijging is te wijten aan twee soorten oplichterij: de “ransomware” en de “Microsoft scam”. De “ransomware” is een kwaadaardige software (malware) die de computer van het slachtoffer blokkeert en dan vraagt om een betaling uit te voeren om de computer te deblokken. Bij “Microsoft scam” geven criminelen zich uit voor medewerkers van Microsoft om zo onbestaande diensten te verkopen aan onschuldige slachtoffers.

E-skills

De scores voor België op het vlak van informaticavaardigheden liggen in de buurt van het Europese gemiddelde. Het is echter zo dat naarmate de moeilijkheidsgraad van de vaardigheden stijgt, deze vaardigheden minder goed beheerst worden: ook al is 65 % van de Belgen in staat om bestanden of dossiers te kopiëren en te verplaatsen, slechts 46 % kan nieuwe apparatuur installeren en maar 9 % is in staat om een computerprogramma op te stellen. 44 % van de Belgen die nooit het internet gebruikt hebben, surft niet op het internet wegens onvoldoende informaticakennis.

Hoewel 28 % van de Belgische ondernemingen ICT-specialisten in dienst heeft, varieert dit percentage sterk naar gelang van de bedrijfsomvang: 84 % van de grote ondernemingen heeft ICT-specialisten in dienst, d.i. vier keer zoveel als de kleine ondernemingen (21 %).

In 2012 heeft 11 % van de Belgische ondernemingen geprobeerd om nieuw ICT-personeel aan te werven of effectief nieuw ICT-personeel in dienst genomen, maar vrijwel de helft van de ondernemingen (48 %) heeft moeilijkheden ondervonden om de vacante betrekkingen in te vullen.

Tot slot kan men opmerken dat talrijke van onze bedrijven ICT-opleidingen voor hun medewerkers organiseren, veel vaker dan andere Europese ondernemingen: iets meer dan één Belgische onderneming op tien (13 %) organiseert opleidingen voor haar ICT-specialisten, en iets meer dan één op vier (28 %) doet dit voor haar andere medewerkers, tegen respectievelijk 9 % en 17 % van de Europese bedrijven.

Voor meer informatie

Publicatie ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “E-skills” (p. 46-51).

Statistieken ([website](#) FOD Economie)

ICT-enquête huishoudens en individuen in België: [indicatoren](#) (2005-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

ICT-enquête ondernemingen in België: [indicatoren](#) (2011-2012), [beschrijving](#), [metadata](#).

Statistieken ([portalsite](#) Eurostat)

De informatiemaatschappij in de EU: [databanken](#), [methodologie](#), [metadata](#).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Telecommunicatie en infrastructuur¹⁸

In ons land biedt 53,7 % van de vaste aansluitingen snel breedbandinternet aan (≥ 30 Mbps). Met deze opmerkelijke score staat ons land aan de top van het EU 27-klassement wat het aandeel vaste snelle breedbandlijnen betreft. Bovendien is 10,3 % van de vaste breedbandlijnen in ons land van het type ultrasnelle breedband (≥ 100 Mbps).

In juli 2012 bedroeg de penetratiegraad¹⁹ van vast breedbandinternet in België 32,6 lijnen per 100 inwoners (tegenover 28,2 op Europees niveau), waarmee ons land op de zesde plaats van de EU-landen komt te staan. In dezelfde periode kwam de penetratiegraad van mobiel breedbandinternet in België neer op 25,9 lijnen per 100 inwoners (tegenover 47,8 op Europees niveau), waarmee ons land de voorlaatste plaats in de EU bekleedt. Deze achterstand is voor een deel gerelateerd aan de van toepassing zijnde tariefformules: ook al waren de tarieven²⁰ voor het gebruik van een smartphone (bellen, sms'en, data) in de zomer van 2012 lager in België dan in Duitsland, bovendien lagen ze in ons land hoger dan in drie van onze buurlanden (FR, NL, UK).

De tarieven van de “multiple play”-aanbiedingen (internet, telefoon, televisie) die in februari 2012 werden aangeboden, lagen in ons land aanzienlijk hoger dan op Europees niveau: naargelang de formule moest een Belg iedere maand tussen 10 en 19 euro meer op tafel leggen dan de gemiddelde Europeaan.

Tabel 3. Maandelijks tarief “multiple play”, prijzen 1-15.02.2012, België en EU27 (totale maandelijkse kostprijs, EUR PPP)

	België		EU27
	Goedkoopste aanbod	Mediaan aanbod	Mediaanwaarde
Internet + telefonie			
12 Mbps tot 30 Mbps (10 GB of onbeperkt)	€ 34,86	€ 53,51	€ 42,62
Internet + telefonie + TV			
12 Mbps tot 30Mbps (10 GB of onbeperkt)	€ 55,88	€ 61,39	€ 52,14
Meer dan 30 Mbps (30 GB of onbeperkt)	€ 64,40	€ 76,27	€ 56,96

Bron: Broadband Internet Access Cost (BIAC, September 2012), VAN DIJK – MANAGEMENT CONSULTANTS.

¹⁸ In dit deel werden de cijfers tijdens drie periodes van 2012 opgetekend: februari, juli, augustus. Dit is het gevolg van de timing die elke van de drie gegevensverstrekkers hanteerde (VAN DIJK, COCOM, BIPT).

¹⁹ Aantal vaste breedbandlijnen per 100 inwoners.

²⁰ Bron: rapport van het BIPT “Vergelijkende Studie Prijsniveau Telecomproducten in België, Frankrijk, Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk [Tarieven uit periode 8-28 augustus 2012]”.

Voor meer informatie

Publicatie ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “[Telecommunicatie en infrastructuur](#)” (p. 52-67).

Publicaties ([website](#) BIPT)

Vergelijkende [Studie](#) Prijsniveau Telecomproducten in België, Frankrijk, Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk [Tarieven uit periode 8-28 augustus 2012].

[Enquête](#) van de UCL over de perceptie van de Belgische elektronische-communicatiemarkt door de gebruikers (2012).

Publicaties, tabellen & grafieken ([portaal](#) Digital Agenda for Europe)

Broadband lines in the EU (situation at 1 July 2012): [Working Document](#) [COCOM] + [Tables & Graphics](#) [COCOM].

Broadband Internet Access Cost [Prices as at 1-15 February 2012]: [Final Report](#) (September 2012) [VAN DIJK].

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

ICT-sector

De ICT-sector telde ± 35.000 ondernemingen in 2012. De omzet ervan werd geraamd op 38,8 miljard euro, oftewel 3,4 % van het totale omzetcijfer van de ondernemingen.

Tabel 4. Omzet van de ICT-sector (in miljoen euro)

	NACE	2010	2011	2012
Vervaardigen van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	26	5.384	5.310	5.044
Groothandel in informatie- en communicatieapparatuur	46.5	10.431	9.679	8.648
Uitgeverijen van software	58.2	60	84	101
Telecommunicatie	61	13.167	12.670	12.912
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	62	9.885	10.553	10.877
Gegevensverwerking, webhosting en aanverwante activiteiten; webportalen	63.1	571	660	791
Reparatie van computers en communicatieapparatuur	95.1	419	461	419
TOTAAL ICT		39.918	39.417	38.793
Deel van de sector in %		3,8%	3,4%	3,4%

Bron: Btw-aangiften (2010-2012), FOD Economie - AD Statistiek en Economische Informatie.

Voor meer informatie

Publicatie ([website](#) FOD Economie)

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk “ICT-sector” (p. 68-71).

Publicatie ([portaalsite](#) Eurostat)

[NACE Rev2](#) – Statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap.

Publicatie ([website](#) OESO)

Definitie van de ICT-sector: [OECD Guide to Measuring the Information Society 2011](#) (p. 58-59, 149-159).

Internationale vergelijking (OESO-zone)

In juli 2012 bekleedde België de dertigste plaats in de rangschikking van de 34 OESO-landen wat betreft de penetratiegraad van mobiel breedbandinternet, en de tiende plaats wat betreft de penetratiegraad van vast breedbandinternet.

Voor meer informatie

Publicatie ([website FOD Economie](#))

Barometer van de Informatiemaatschappij (2013): hoofdstuk "[Internationale vergelijking](#)" (p. 72-81).

Statistieken ([portaalsite OESO Breedband](#))

[Statistieken over breedband](#) in de OESO-zone.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Europese doelstellingen (DAE)

De “Digital Agenda for Europe” (DAE) beoogt de verwezenlijking van essentiële prestatiedoelstellingen tegen 2020.

Tabel 5. Doelstellingen van de DAE en resultaten voor België

Essentiële prestatiedoelstellingen	België	Doelstelling DAE		
	2012	2013	2015	2020
	Breedband			
Basisbreedbanddekking (%)	100 %	100 %		
Aandeel breedbandlijnen met een snelheid van \geq 30 Mbps (%)	53,7 %			100 %
Aandeel breedbandlijnen met een snelheid van \geq 100 Mbps (%)	10,3 %			50%
	Digitale eenheidsmarkt			
Mensen die online aankopen doen (%)	45 %		50 %	
Mensen die online aankopen doen over de grenzen heen (%)	25 %		20 %	
Kmo's (10-249 personeelsleden) die online verkopen (%)	--		33 %	
Kmo's (10-249 personeelsleden) die online aankopen (%)	22 %		33 %	
	Digitale inclusie			
Deel van de bevolking dat regelmatig het internet raadpleegt (%)	78 %		75 %	
Achtergestelde bevolkingsgroepen die regelmatig het internet raadplegen (%)	64 %		60 %	
Deel van de bevolking dat nog nooit het internet heeft geraadpleegd (%)	15 %		15 %	
	Overheidsdiensten			
Gebruik van e-government (%)	50 %		50 %	
Terugzenden van ingevulde formulieren naar e-government diensten (%)	29 %		25 %	

Bron: ICT-enquêtes (2012), FOD Economie (2012) – AD Statistiek et Economische Informatie + Eurostat; COCOM (2012).

België beantwoordt aan het vooropgestelde doel voor 2013 en heeft al zes van de acht doelstellingen voor 2015 gehaald.

Voor meer informatie

Publicatie, video en statistieken ([portaalsite Digital Agenda for Europe](#))

Doelstellingen: Een digitale agenda voor Europa: "[Bijlage 2: Essentiële prestatiedoelstellingen](#)" (p. 45-46).

Vooruitgang van de resultaten (juni 2013): [video](#), [statistieken & verslagen](#), resultaten van [België](#).

Statistieken ([portaalsite Eurostat](#))

De informatiemaatschappij in de EU: [databanken](#), [methodologie](#), metadata ([huishoudens](#), [ondernemingen](#)).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Conclusie

Essentiële punten

- ↗
 - ↘
 - ↔
 - DAE
- Sterk punt: breedbandinfrastructuur.
 - Zwak punt: mobiel internet.
 - Verbeterpunten: e-skills, e-commerce.
 - België voldoet nu al aan het door de “Digital Agenda for Europe” vooropgestelde doel voor 2013 en heeft al zes van de acht voor 2015 bepaalde doelstellingen gehaald.

Internet en graad van ICT-uitrusting

- Vaststelling
 - Actiepunten
- Ook al is België koploper (“pole position”) op het vlak van vaste snelle breedbandlijnen (≥ 30 Mbps), mobiel breedbandinternet vormt nog een probleem.
 - Het niveau van uitrusting en internetaansluiting is uitstekend, maar kan nog verbeterd worden.
 - Een verbetering van het niveau van de informaticavaardigheden (e-skills) zou de digitale kloof kunnen dichten en een deel van het tekort aan ICT-specialisten kunnen opvangen.
 - Een daling van de “multiple play”-tarieven zou voor een toename van dit soort abonnementen zorgen en een grotere elektronische-communicatiestroom teweegbrengen.
 - Aantrekkelijke tarieven voor een intensief mobiel “data”-gebruik zou het aantal abonnementen en het mobiel internetgebruik doen stijgen.
 - De invoering van een nationaal “breedbandplan” zou de ontwikkeling van snel en ultrasnel internet bevorderen.

Internetgebruik

- Vaststelling
 - Actiepunten
- E-government kent een groeiend succes bij de burgers en de privésector, ook om ingevulde formulieren elektronisch naar overheidsdiensten te versturen.
 - Steeds meer Belgen doen aankopen via het internet. Onze ondernemingen hebben op Europees niveau echter een achterstand op het vlak van het plaatsen van bestellingen via informaticanetwerken.
 - Overheidsbesturen moeten inspanningen blijven leveren om hun online dienstenaanbod uit te breiden en het gebruiksvriendelijker en interactiever te maken.
 - Acties met het oog op een versterking van de online veiligheid zou het vertrouwen van de internetgebruikers in e-commerce intensifiëren.
 - Een sensibilisering van de kmo’s voor de mogelijkheden van elektronische handel zou hun kosten voor een deel kunnen terugdringen en ervoor kunnen zorgen dat zij profijt halen uit bepaalde marktsegmenten.

Lijst met afkortingen

3G	UMTS-norm [3 ^e -generatienorm]
AD	Algemene Directie
BE	België
BIAC	Broadband Internet Access Cost
BIPT	Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
CERT	Computer Emergency Response Team
COCOM	Communications Committee
DAE	Digital Agenda for Europe
DSL	Digital Subscriber Line
EDI	Electronic Data Interchange
EU	Europese Unie
EU27	Europese Unie (27 lidstaten)
EUR	Euro
FOD	Federale Overheidsdienst
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie / Information and Communications Technology
kmo	Kleine en middelgrote ondernemingen (10 tot 249 medewerkers)
Mbps	Megabit per second
NACE	Statistische nomenclatuur van de economische activiteiten binnen de Europese Gemeenschap
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PPP	Purchasing power parity
SMS	Short Message Service
UMTS	Universal Mobile Telecommunications System